

آیا از سرگیری مذاکره محتمل است؟

کوروش احمدی

دیپلمات پیشین

سخنگوی وزارت خارجه یکشنبه اعلام کرد که عاصم منیر، فرمانده ارتش پاکستان، دوشنبه وارد تهران می‌شود. این خبر بعد از دو تماس تلفنی بین منیر و عراقچی در چهارشنبه و شنبه اعلام شد. این چهارمین سفر منیر به تهران در سال جاری است. منیر چهره‌ای است که توانسته علاقه، احترام و اعتماد ترامپ را جلب کند و رابطه کاری خوبی نیز با مقامات تهران برقرار کند. تردیدی نیست که او اکنون مهم‌ترین چهره در بین میانجیگران متعدد است. بنابراین، سفر منیر در شرایط کنونی به تهران، خبر مثبت و مهمی است و شاید آخرین تلاش قبل از آنچه آمریکا «عملیات اقتصادی» و «جنگ اقتصادی» می‌خواند، باشد. اکنون دو سؤال اصلی وجود دارد: ۱. آیا او به ابتکار خود به تهران سفر می‌کند؟ ۲. آیا او حامل پیامی از سوی ترامپ است؟ اگر سفر به خواست ترامپ و برای انتقال پیامی باشد، اهمیت سفر دوچندان خواهد بود. در شرایطی که برخی مقامات در تهران برای ورود به دور دیگری از مذاکره برای احیای یادداشت تفاهم علاقه نشان می‌دهند، سؤال دیگر این است که پیام احتمالی ترامپ آیا به شکلی هست که مشوق روند مثبتی باشد؟ صورت مسائلی که موجب تعلیق اجرای یادداشت تفاهم شد، تا حدی روشن است. اختلاف عمده بر سر تفسیر حداکثری دو طرف در مورد ماده ۱ (توقف جنگ در همه جبهه‌ها) و ماده ۵ (مدیریت تنگه هرمز) در یادداشت تفاهم است. مطابق تفسیر ایران از ماده ۱، اسرائیل باید حمله به حزب‌الله را متوقف کرده و نیروهایش را نیز از اسرائیل خارج کند. تفسیر ایران از ماده ۵ نیز به نوعی است که تحقق آن مستلزم اعمال کنترل و حاکمیت ایران بر کل تنگه هرمز است.

هدیه‌ای از جنس نقد

نگذارید انگشت در چشم مردم بکنند

سیدمحمدعلی ابتهی

دکتر جان، سلام. آقای پزشکیان عزیز واقعا خسته نباشید. در سال سخت گذشته، بیشتر از هر وقت مردم سرشان را بالا نگه داشتند که رئیس‌جمهوری انتخاب کرده‌اند که نمی‌خواهد کشور و زندگی مردم را نادیده بگیرد. * در دو سال گذشته خیلی‌ها با رئیس‌جمهور سر و کله زدند که بعضی وزرا برای کابینه شما مفید نیستند. در بهترین وضع، این حاصل‌جمع ایجاد می‌شود که وزرا و مسئولانی که کار مفیدی انجام ندهند، موفق‌ترین‌ها هستند. * همه کابینه و مردم می‌دانند شما باور به تغییر افراد ندارید. خود آن بعضی وزرا هم می‌دانند. نتیجه اینکه خیلی‌هایشان یا کار نمی‌کنند یا کار دیگری که در جهت اهداف دولت نیست انجام می‌دهند. برای جبران این باورتان، حداقل نهادهای نظارتی خودتان را فعال‌تر کنید. بازرسی کنید که چه وزارتخانه‌هایی شبانه‌روز کار می‌کنند و چه وزارتخانه‌هایی تماشاگر غیرفعال هستند. گاهی برای اهداف دولت غیرفعال و برای اهداف مخالفان دولت فعال هستند. در عدم فعالیت وزارتخانه‌ها هم پیش خدا و مردم مسئول هستید.

* عینک مردم‌نما یکی از مسائل مهم است. در بعد از جنگ، عده‌ای از مسئولان اصلی تصمیم‌گیر -مثل خیلی وقت‌های دیگر- عینکی بر چشم داشتند که مردم را فقط در مجموعه‌های تندرو و افراطی می‌دیدند و به ایرادات آنها پاسخ می‌گفتند. اکثریت مردمی که دنبال صلح شرافتمندانه و پایان جنگ و نجات از زندگی سخت اقتصادی بودند، از پشت آن عینک دیده نمی‌شدند. مسئولان باید عینکی بزنند که واقع‌بین باشد و هر قدری را به اندازه خودش ببینند. اگر فقط خودی‌ها دیده شوند، مثل گذشته نتیجه‌اش در مشارکت اندک در انتخابات مشخص می‌شود. شخص شما عینک بهتری دارید. به بقیه تصمیم‌گیران این نکته مهم را بگویید.

سه‌شنبه ۳ شهریور ۱۴۰۵ ۱۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۸ ۲۵ آگوست ۲۰۲۶
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۴۵۹
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید:

• زاینده‌رود گرفتار دستکاری‌های بی‌پایان • تخت‌های خالی بیمارستان‌ها • ابلاغ بسته حمایتی برای احیای واحدهای تولیدی آسیب‌دیده • خواب باکیفیت تجمل نیست / فاطمه عیسی‌زاده

گزارش «شرق» از سفر عاصم منیر و سید محسن نقوی به تهران

تهران؛ آخرین پیچ میانجی‌گری

گزارش تیتربیک‌را در صفحه ۲ بخوانید

این گزارش را در صفحه ۳ بخوانید.عکس: عطاالله آذر

دولت به تصمیم‌گیری نهایی درباره سهمیه و قیمت سوخت نزدیک شد؛

تعیین تکلیف بنزین

یادداشت

کارشناسان باتجربه را دعوت کنید

محمدتقی فاضلمیددی

آینده کشور است. شعار ادامه جنگ سودی را نصیب ملت نکرده است. کارشناسان خارج از دولت و نه‌بان عزلت‌گزیده سیاسی کشور که در گوشه‌ای سر در گریبان کرده، به عرصه آیند و با درایت جمعی دولت را یاری دهند. به نامهربانی‌هایی که بر سرشان می‌آید، توجه نکنند. سیاست صدواسیم‌ا بر این است تا کشور روی آرامش نبیند. سخنان صلح‌جویانه

یادداشت

مردم را با خود شریک کنیم

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

دوم تا چهارم با قوانینی همچون: سیاست‌های اصل ۴۴ و بهبود محیط کسب‌وکار و... بخشی از گفتار اقتصادی و نظامات قانونی معقول کشور را در بر دارد؛ هر چند آنچه همچنان غالب و حاکم بوده، گفتار اقتصاد متمرکز دولتی و نهاده‌ها و قوانین سختگیرانه تعزیراتی و کنترلی و... بوده است. مشکل به نظر از آنجا ناشی شده است که آن گرایش اصلاح‌طلب و واقع‌گرا یا عمل‌گرای درون ساختار قدرت در طول این سال‌ها نخواست یا نتوانست جریان اجتماعی همسو با خود را پرورش دهد و از آن پشتوانه و سرمایه اجتماعی بسازد. تصور این گرایش عمدتاً آن بوده است که با پشتیبانی نظام بورکراتیک و قدرت‌گیری طبقه سرمایه‌دار صنعتی کشور که بنگاه‌های کوچک و متوسط پایگاه اصلی آنهاست بسج کند و بر وزن بنگاه‌های بزرگ متکی به انرژی و منابع معدنی که وابسته به نهاده‌ا و ارگان‌ها هستند که خاستگاهی شبه‌دولتی دارند فائق آید. درحالی‌که ایجاد این نهاده‌های فراگیر اقتصادی می‌توانست در جهت تقویت نهاده‌های فراگیر سیاسی و بالعکس عمل کند؛ چراکه «کنترل اقتصادی صرفاً کنترل بخشی از زندگی انسانی که می‌تواند از بقیه زندگی جدا شود نیست؛ کنترل اقتصادی کنترل وسایل لازم برای نیل به همه اهداف و غایاتمان است و هرکس که کنترل یگانه‌ای بر این وسایل داشته باشد می‌تواند این را نیز تعیین کند که کدام غایات باید تأمین شوند و کدام ارزش‌ها باید بالاتر و کدام ارزش‌ها باید پایین‌تر تخمین زده شوند، به‌طور خلاصه، اینکه انسان‌ها باید به چه چیزهایی باور داشته باشند و در جهت تحقق آنها بکوشند» (راه بردگی- فون هایک)

۳- اکنون که بخشی از نظام تصمیم‌گیری کام اول مهم یعنی در میان نهادن واقعیات هرچند سخت و تلخ اقتصادی را با مردم برداشته و در بزنگاه انتخاب بین دو رویکرد مختلف قرار دارد (یک رویکرد که حکمرانی را عرصه جنگاوری می‌داند و رسالت اصلی خود را مبارزه بی‌امان با جلوه‌های بروز باطل در قدرت‌های سیاسی جهان می‌داند و نگاه دیگر که حکمرانی را عرصه فراهم‌آوری آرامش و صلح و ثبات و رفاه در سایه عزت و استقلال کشور می‌بیند - ایران فردا و تصمیم امروز، دکتر مسعود نیلی) لازم است کام بعدی را محکم‌تر برداشته و بی‌تعارف، نهاده‌ها و تشکل‌های مدنی و صنفی و سیاسی را که خواهان صلح و ثبات این سرزمین و رفاه و آسایش مردم‌اند، همراه خود کند.

سخنگوی وزارت خارجه:

ادعای بازبودن تنگه هرمز جنگ روانی است

۶

برگزیده‌ها

اروپا ظرفیت نظامی کمی‌یف را تقویت می‌کند و مسکو احتمال بسیج تازه نیروها را می‌سنجد

سالگرد استقلال در میانه جنگ بی پایان

۴

گفت‌وگو با بابک شهاب، مترجم ادبیات روسی

ترکش‌های سانسور ما را هم زخمی می‌کند

۷

گزارش «شرق» از رونق بازار دست‌دوم و کیلویی لباس

تاناکورا؛ روایت فقر

۵

یادداشت

بریکس؛ معماری نوین همکاری و افق‌های تازه دیپلماسی گردشگری

سیدرضاصالحی امیری

جهان در حال تجربه یکی از عمیق‌ترین دوره‌های گذار در نظام بین‌الملل است، گذاری که در آن، صورت‌بندی قدرت دیگر با شاخص‌های نظامی، حجم اقتصاد یا توان فناوری‌ها تعریف نمی‌شود. در جهان جدید، قدرت در نقطه تلاقی اقتصاد، فرهنگ، فناوری، سرمایه انسانی، شبکه‌های ارتباطی و توانایی ملت‌ها برای ساختن اعتماد متقابل شکل می‌گیرد. بریکس یکی از نشانه‌های مهم گذار از نظم تک‌مرکزی به نظامی چندلایه، متکثر و مبتنی بر نقش آفرینی فزاینده کشورهای جنوب جهانی است. امروز بریکس و کشورهای عضو و شریک آن، بخش بسیار بزرگی از جمعیت، منابع، بازارها و ظرفیت‌های تمدنی جهان را دربر می‌گیرند. همین واقعیت، این مجموعه را از یک «اتلاف کشورهای» به یک «ظرفیت تمدنی و اقتصادی» تبدیل کرده است. ظرفیتی که اگر بتواند سازوکارهای همکاری خود را از سطح سیاسی به عرصه‌های واقعی زندگی ملت‌ها گسترش دهد، می‌تواند در شکل‌دهی به مناسبات آینده جهان نقشی تعیین‌کننده ایفا کند. از منظر جمهوری اسلامی ایران، حضور در بریکس بخشی از راهبرد کلان کشور برای تعمیق چندجانبه‌گرایی، تنوع‌بخشی به شرکای اقتصادی و سیاسی و گسترش مناسبات با قدرت‌های مؤثر غیرغربی است. اما این حضور زمانی معنا پیدا می‌کند که از «عضویت» به «انگ‌گذاری» و از «حضور در نشست‌ها» به «خلق منافع مشترک» تبدیل شود. اینجاست که گردشگری اهمیت پیدا می‌کند. گردشگری در قرن بیست‌ویکم یک زیرساخت ژئوپلیتیک برای ساختن اعتماد میان ملت‌هاست. گردشگری می‌تواند آنچه را دیپلماسی رسمی گاه در سال‌ها به دست می‌آورد، در کوتاه‌ترین زمان در سطح جامعه محقق کند؛ شناخت متقابل، ارتباط انسانی، مواجهه مستقیم با فرهنگ‌ها و عبور از تصویرهای کلیشه‌ای. اگر سیاست را زبان دولت‌ها بدانیم، گردشگری زبان ملت‌هاست و آینده بریکس بیش از هر زمان دیگری به همین زبان مشترک نیاز دارد. حضور جمهوری اسلامی ایران در سومین اجلاس وزرای گردشگری بریکس در جیوور هند، از همین منظر برای ما اهمیت داشت. این اجلاس فرصتی بود برای آنکه نگاه ایران به آینده همکاری‌های گردشگری بریکس را مطرح کنیم و از «فت‌وگو» به سمت «سازوکار» حرکت کنیم. اعلامیه جیوور نیز با قراردادن موضوعاتی همچون تحول دیجیتال و هوش مصنوعی، گردشگری پایدار، توسعه مهارت‌ها و تسهیل سفر در کانون همکاری‌ها، نشان داد که گردشگری در بریکس در حال عبور از یک حوزه فرعی به یک عرصه سیاست‌گذاری راهبردی است.